

Initiatieven in het kader van CO2-emissiereductie

Overzicht van relevante sector- en keteninitiatieven waarin Boskalis Nederland participeert

Omschrijving	Initiatiefnemers / Rol deelnemers	Rol	Onderbouwing / voortgang	Communicatie	Contact persoon:	Type
Dutch Coastline Challenge						
<p>Dutch Coastline Challenge is sector brede alliantie die markt en kennis duurzaam verbindt. Hoe? Door onze kennis van en kunde met het Nederlandse kust systeem om te zetten naar slimme innovatieve oplossingen en strategieën. Dat vereist dan wel dat we als sector nog intenser en beter met elkaar samenwerken en ons initiatief is om die samenwerking te faciliteren.</p> <p>Wij geloven dat deze opgave om de Nederlandse kust veilig te houden in de toekomst omvangrijker en complexer gaat worden.</p> <p>Start: 2019 Eind: 2030</p>	Rijkswaterstaat	Organisator van de Dutch Coastline Challenge	<p>Initiatief dat tot doel heeft om via door markt ingebrachte innovaties – met co- financiering uit Rijkswaterstaat- te ontwikkelen gericht op substantiële emissiereductie bij kustsuppleties.</p> <p>De vijfsporen aanpak van den DCC: Spoor 1: Het vaststellen van de Ambitie, gereed in 2021; Spoor 2; Gelijk beginnen; Aanpassen van contracten en aanbestedingen zodat hierin 'incentives' komen die leiden tot CO2-reductie. Spoor 3: Innovaties in de KustlijnZorg (IKZ) Stimuleren van technische innovaties middels marktvragen gekoppeld aan concrete toepassing en uitvoering, waarbij Rijkswaterstaat optreedt als 'launching customer'. Eerste tranche loopt, tweede tranche is in voorbereiding. Spoor 4: Klimaatbestendige kustlijnZorg; Binnen wetgeving komen tot nieuwe duurzame benadering, ook op basis van innovaties die spoor 3 zijn ontwikkeld en deze vastleggen in het Kustlijnakkoord. Spoor 5 De beweging DCC – Blik op 2050 en verder.</p> <p>Update 2023: Onderzoekstraject binnen de DCC wordt afgerond. Momenteel wordt gekeken hoe vanuit het onderzoekstraject een grote schaalproef plek kan krijgen binnen Ecoshape en TKI. Daarnaast wordt onderzocht welke plek de resultaten van het onderzoekstraject binnen de op te richten Ambitietafel Kust krijgt.</p>	https://rwsinnoveert.nl/@215841/innovaties-kustlijnZorg/	Johan van der Vorm Thomas Vijverberg	Actie
Spoor 3: Innovatie voor de Kustlijn-zorg						
<p>Het programma Innovaties in de KustlijnZorg richt zich op verduurzaming van het reguliere onderhoud kustonderhoud in combinatie met een zo groot mogelijke kosteneffectiviteit.</p> <p>Rijkswaterstaat heeft de Dutch Coastline Challenge (DCC) georganiseerd waarin we samen met marktpartijen die een rol spelen in de kustlijnZorg.</p> <p>Jaarlijks brengt Rijkswaterstaat gemiddeld 12 miljoen kuub zand aan om Nederland te beschermen tegen de zee. De baggerwerkzaamheden die hiervoor nodig zijn, dragen voor een aanzienlijk deel bij aan de totale broeikasgasuitstoot van alle werkzaamheden van Rijkswaterstaat.</p> <p>Doel is om elkaar uit te dagen en oplossingen te ontwikkelen voor duurzame kustlijnZorg.</p> <p>Start: 2019 Eind: 2024</p>	Rijkswaterstaat Boskalis	Organisator Deelnemer in spoor 3, initiatiefnemer voor een innovatie	<p>In het programma Innovaties in de KustlijnZorg faciliteert Rijkswaterstaat marktpartijen om innovaties te ontwikkelen voor een duurzamer onderhoud van de Nederlandse Kust. Het streven van het programma is om één of meerdere innovatieve oplossingen de emissie van broeikasgassen door het reguliere onderhoud uiterlijk in 2030 tot 0 terug te brengen.</p> <p>Update 2023: Rijkswaterstaat heeft vanuit een marktconsultatie het Innovatiepartnerschap Innovaties in de KustlijnZorg (IKZ) gepubliceerd. RWS heeft de ingediende innovatievoorstellen op duurzaamheid en kosteneffectiviteit. Positief beoordeelde voorstellen zijn een onderzoek- en ontwikkeltraject in gegaan, gevolgd door een fase van testen en valideren. Als de innovatie na het doorlopen van dit traject duurzaam en kosteneffectief blijkt, dan past RWS de innovatie tenminste een maal toe in het reguleren kustonderhoud.</p> <p>Vanuit Boskalis Nederland zijn een vijftal initiatieven ingediend. Drie van deze initiatieven ('Cablehopper', 'De Groene (ver)Leiding' en 'Autonome Emissieloze TSHD') van deze initiatieven doorlopen het onderzoek- en ontwikkeltraject. De initiatieven 'Cablehopper' en 'De Groene (ver)Leiding' zijn inmiddels na de respectievelijke trajecten 'Ontwikkelen' en 'Verkennen' gestopt.</p> <p>Voor het initiatief 'Autonome Emissieloze TSHD' zijn in 2023 verschillende voorstellen gedaan om hier samen met RWS invulling aan te geven. Vanuit deze voorstellen en daaruit volgende gesprekken is een Plan van Aanpak en Detailplan voor het traject 'Verkennen' voor het initiatief 'Autonome Emissieloze TSHD'. Momenteel wordt verkend of en hoe het huidige initiatief aansluit bij de doelstellingen binnen IKZ.</p>		Johan van der Vorm	Actief

European Dredging Association						
Boskalis is lid van de EuDA, die de baggersector vertegenwoordigt in Brussel waar o.a. het CO2-reductiebeleid voor de scheepvaart wordt ontwikkeld. Boskalis neemt deel aan het EuDA Environmental Committee en is daarnaast deelnemer in de CO2-werkgroep en in de Task Group on Emission Figures (TGEF).	Boskalis	lid	Het stimuleren en vertegenwoordigen van de belangen van de Europese baggerindustrie. Het identificeren van belangrijke zaken voor de baggerindustrie en deze te analyseren en waar mogelijk op te lossen. Het bevorderen van beleid op het gebied van eerlijke concurrentie en toegang tot de wereldmarkt.	http://european-dredging.eu/	Martijn Kom	Actief
Vereniging van Waterbouwers						
Boskalis Nederland is lid van de vereniging van waterbouwers. De vereniging van waterbouwers behartigt de belangen van de leden en werkt continu aan een vitale waterbouwsector. Dat doen zij onder andere door het delen van kennis en het organiseren van activiteiten. Bovenal brengt zij het vak van de waterbouw onder de aandacht van een breed publiek.	Boskalis Nederland	lid	Boskalis levert (in de persoon van haar directeur) de voorzitter van de Vereniging van Waterbouwers en is actief lid van diverse kern- en werkgroepen van deze branchevereniging, waaronder de werkgroep duurzaamheidsdenktank.	https://www.waterbouwers.nl/ Duurzaamheid: Duurzaamheid Waterbouwers Duurzaamheidsdenktank: Waterbouwers Nieuwsitem over CO2 reductie in aanbestedingen bij RWS en waterschappen: Concurreren op CO2 in de Waterbouw Waterbouwers	Femke Zevenbergen (voorzitter vereniging) Johan van der Vorm Kees Koejemans	Actief
Bouwend Nederland						
Boskalis Nederland is lid van de vereniging Bouwend Nederland. Deze ondernemersorganisatie is de grootste in de bouw met ongeveer 4800	Boskalis Nederland	lid	Boskalis heeft zitting in diverse werkgroepen ressorterend onder de branchevereniging Bouwend Nederland (www.bouwendnederland.nl). Actieve bijdrages worden geleverd aan onder meer de Beleids-Adviescommissie Duurzaamheid, Permanente Commissie Duurzaamheid en de vakgroep Bitumineuze Werken. In 2021 zijn we namens Bouwend Nederland aangesloten bij de Transitie Team Circulaire Bouw Economie en Technisch Inhoudelijke Commissie van de Stichting Nationaal Milieu Database.	https://www.bouwendnederland.nl/	Annika Trignol Alexander Bor Joost v. Leeuwen	Actief
Transitieteam Circulaire Bouw Economie						
De transitiekalender Circulaire Bouw Economie is opgesteld als vervolg op het Grondstoffenakkoord uit 2017 en het Rijksbrede programma "Nederland Circulair in 2050" De ambitie is om de gehele gebouwde omgeving voor 2050 circulair te maken, inclusief woningbouw, utiliteitsbouw en de GWW-sector. Een van de actiepunten is: 'nauwkeurige kennis en een plan van aanpak om CO2-uitstoot in de bouw in 2030 te halveren en in 2050 geheel uit te bannen.' Start: 2019 Eind: 2023	Boskalis Nederland Bouwend Nederland Overheden	Deelnemer Deelnemer Initiatiefnemer	Uitvoeringsprogramma 2020: https://circulairebouweconomie.nl/nieuws/het-uitvoeringsprogramma-voor-2020/	https://circulairebouweconomie.nl/	Annika Trignol	Actief

Het Betonakkoord						
<p>Het Betonakkoord zet zich sector- en keten breed in voor de verduurzaming van beton. Het akkoord richt zich op vier thema's: CO2-reductie, circulaire economie, innovatie en onderwijs en natuurlijk kapitaal.</p> <p>Het Betonakkoord geeft zoals gezegd invulling aan de doelen en de ambities voor de betonketen. Enkele voorbeelden: 30% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 met een ambitie tot 49% reductie in de keten, in 2030 100% hoogwaardig hergebruik van vrijkomend beton en per direct minimaal 5% van het totale volume toeslagmaterialen vervangen door betonreststromen.</p> <p>Het Betonakkoord geeft ook aan welke partij die doelen en ambities gaat realiseren.</p> <p>Start: 2018 Eind: 2030</p>	<p>Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit Boskalis Nederland</p>	<p>Initiatiefnemers</p>	<p>Het Betonakkoord geeft zoals gezegd invulling aan de doelen en de ambities voor de betonketen. Enkele voorbeelden: 30% CO2-reductie in 2030 ten opzichte van 1990 met een ambitie tot 49% reductie in de keten, in 2030 100% hoogwaardig hergebruik van vrijkomend beton en per direct minimaal 5% van het totale volume toeslagmaterialen vervangen door betonreststromen. Het Betonakkoord geeft ook aan welke partij die doelen en ambities gaat realiseren.</p> <p>Resultaten van de uitvoeringsteams: https://www.betonakkoord.nl/resultaten/</p>	<p>https://www.betonakkoord.nl/resultaten/</p>	<p>Arno van Schaik Joost van Leeuwen</p>	<p>Passief</p>
		Deelnemer				
Zero Emission Dredging Hub						
<p>De industriepartners in deze sector geloven dat ze een leidende rol kunnen en moeten innemen.</p> <p>Een gezamenlijke visie op de energietransitie in de baggersector met als doel: 'Het in een competitieve markt realiseren van een emissieloze Nederlandse baggervloot voor 2050'.</p> <p>Start: 2021 Eind: 2050</p>	<p>Boskalis Economic Development Board (Drechtsteden)</p>	<p>Initiatiefnemer</p>	<p>Er is een gezamenlijke roadmap naar zero emissie in ontwikkeling. Per project zal ondermeer worden bepaald welke partijen hierbij aan zullen sluiten & welke kosten ermee gemoeid zijn. Dit wordt dan vastgelegd in een projectvoorstel.</p>	<p>Kick-off 2 juli 2021: https://economicdevelopmentboard.nl/bericht/zero-emission-dredging-hub-van-start/</p> <p>Lancing Zero Emission Dredging Hub - Nederland Maritiem Land</p> <p>Friends of the River - YouTube</p>	<p>Sander Steenbrink Kees Koejemans</p>	<p>Actief</p>
	<p>Van Oord</p>	<p>Initiatiefnemer</p>				
	<p>Damen</p>	<p>Initiatiefnemer</p>				
	<p>IHC</p>	<p>Initiatiefnemer</p>				

Strategie Walstroom Rotterdamse haven						
<p>In oktober 2020 hebben de gemeente Rotterdam en Havenbedrijf Rotterdam een gezamenlijke Strategie Walstroom Rotterdamse Haven gelanceerd.</p> <p>Boskalis Nederland staat achter het initiatief. De uitrol van walstroom voor de zeevaart is een complex en kostbaar traject. Door optimaal gebruik van de walstroomvoorziening kan nadien zo veel mogelijk worden bijgedragen aan de reductie van schadelijke emissies.</p> <p>Start: 2020</p>	Gemeente Rotterdam	Initiatiefnemer	<p>Onderzocht wordt of het financieel haalbaar is om walstroominstallatie op de Boskalis terminal in de Waalhaven te Rotterdam mogelijk te maken.</p>	<p>https://www.portofrotterdam.com/nl/haven-van-de-toekomst/energietransitie/lopende-projecten/walstroom-rotterdam</p>	<p>Maar van Oord</p> <p>Joost Rijnsdorp</p> <p>Jan Hartveld</p>	<p>Passief</p>
	Havenbedrijf Rotterdam	Initiatiefnemer				
	Boskalis Nederland	Deelnemer				
Taskforce Delta Technologie - duurzaamheid						
<p>Taskforce Deltatechnologie (TFDT) is één van de werkgroepen van het Kernteam Deltatechnologie van Topsector Water & Maritiem. De vertegenwoordigers van het bedrijfsleven hebben in 2013 een initiatief uitgerold om Taskforce Deltatechnologie in het leven te roepen met de vertegenwoordiging vanuit alle brancheverenigingen van het bedrijfsleven om de te behalen doelen van Topsector Water & Maritiem te operationaliseren. Topsector Water & Maritiem werkt aan wateruitdagingen om de welvaart te verhogen.</p> <p>Looptijd: 2020 – onbepaalde tijd</p>	<p>HWBP</p> <p>Aveco de Bondt</p> <p>Sweco</p> <p>Arcadis</p> <p>Van den Herik</p> <p>Boskalis Nederland</p>	<p>Deelnemers</p>	<p>Het Programmabureau HWBP (PB HWBP) heeft op 24 maart 2020 een Programmatische aanpak Duurzaamheid en Ruimtelijke kwaliteit gepresenteerd. Het PB HWBP is zelf nog zoekende naar haar rol in deze aanpak op het gebied van een structurele en concrete verduurzaming van de projecten. In navolging van de Masterclass Taskforce Deltatechnologie “realistisch emissieloos bouwen” (2 september 2020) is door het Programmabureau HWBP de behoefte uitgesproken om duurzaamheid een solide plek te geven in HWBP-projecten. De Werkgroep Duurzaamheid binnen Taskforce Deltatechnologie heeft vervolgens op 24 september 2020 in gesprek met Erik Wagener (Directeur Programmabureau HWBP) deze behoefte vertaald in een advies (2021) vanaf dit moment is de werkgroep proactief bezig om het advies te vertalen naar acties. Hiervoor lopen de volgende acties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presenteren van het advies op verschillende plekken. - Analyseren EMVI uitvragen en aanbestedingen bij waterschappen/ GWW werken - Samenwerking bewerkstelligen met het HWBP Duurzaamheid om gezamenlijk actief Challenge gesprekken te voeren met HWBP projecten zodat de markt meer uitgedaagd gaat worden. - Duurzaamheid integraal onderdeel van alle adviezen laten worden. - Opstellen jaarplan 2023 	<p>https://www.linkedin.com/posts/dijkwerkers_hwbp-dijkwerkers-samenvoorsterkedijken-activity-6845723017306218496-KYEj</p> <p>https://www.taskforcedeltatechnologie.nl/advies/duurzaamheid-binnen-hwbp-projecten/</p> <p>https://www.taskforcedeltatechnologie.nl/advies/geleerde-lessen-inkoop-duurzaamheid-in-hwbp-projecten/</p>	<p>Annika Trignol</p>	<p>Actief</p>

Technisch-Inhoudelijke Commissie (TIC) van Stichting Nationaal Milieu Database						
<p>Beleidscommissie Milieuprestatie Nederland (BMNL)</p> <p>In de BMNL zijn 18 partijen vertegenwoordigd, onderverdeeld in drie geledingen, opdrachtgevers (publiek en privaat), leveranciers van data (toeleverende industrie) en gebruikers van data (architecten, ingenieurs, eigenaren van softwaretools/rekeninstrumenten, bouwers en installateurs).</p> <p>De BMNL adviseert over de Bepalingsmethode en inhoudelijke aspecten van het NMD-stelsel en waarborgt de onafhankelijke en unieke rol van NMD t.a.v. milieuprestaties van gebouw of GWW-bouwwerk in bouwkolom. In de BMNL worden de belangen behartigd van de diverse stakeholders. Samen zetten zij zich in voor een samenhangend en consistent stelsel. De BMNL heeft instemmingsrecht met o.a. de tarieven, het jaarplan, de licenties en de Bepalingsmethode (na consultatie Min. BZK). De Technisch Inhoudelijk Commissie (TIC) met deskundigen op persoonlijke titel adviseert de BMNL.</p>	Stichting NDM	Initiatiefnemer	<p>De Technisch-Inhoudelijke Commissie (TIC) beschikt over de technisch inhoudelijke expertise. Gestreefd wordt naar een deelname van 8 tot 10 leden, waarvan minimaal 60% experts zijn op het gebied van LCA's voor gebouwen en GWW-werken. De overige 40% wordt ingevuld door vertegenwoordiging uit partijen uit de bouwkolom met LCA- en/of MPG-kennis. De leden en voorzitter worden op basis van inhoudelijke competenties voorgedragen door de BMNL. De TIC komt ca. 3 á 4x per jaar bijeen. De leden van de TIC brengen kennis in, maar hebben door kennisuitwisseling ook directe betrokkenheid. De leden van deze commissie krijgen voor deze reguliere bijeenkomsten niet betaald.</p>		Joost van Leeuwen	Actief
	Bouwend Nederland (Gebruikers)	Deelnemers				
	Opdrachtnemers Leveranciers Boskalis Nederland	Deelnemers				

Expertpool Duurzaam inkopen						
<p>Begin 2020 heeft Rijkswaterstaat het initiatief genomen om een Expertpool duurzaam inkopen GWW op te starten. Dit vanuit de behoefte om het instrumentarium onder de Aanpak Duurzaam GWW zo uniform mogelijk toe te passen.</p>	<p>Rijkswaterstaat Opdrachtgevers Opdrachtnemers Ingenieursbureaus Adviesbureaus Ketenpartijen Boskalis CROW</p>	Deelnemer	<p>De Expertpool duurzaam inkopen GWW richt zich op het toepassen van het instrumentarium uit de Aanpak duurzaam GWW (Omgevingswijzer, Ambitiweb, MKI/DuboCalc en de CO2-Prestatieladder) in GWW-werken. Ook mogelijke verbeteringen en aanvullingen hierop worden besproken, voor situaties/projecten waarbij dit instrumentarium niet toereikend is.</p> <p>De scope van de Expertpool is breder dan het schrijven van het contract en het doen van een aanbesteding. Ook de stappen die tijdens de planfase worden gezet (bijv. invullen van het Ambitiweb) en de meetbaarheid tijdens de realisatie zijn namelijk van belang om tot een duurzame aanbesteding te komen. Ook relevant is het sturen op duurzaamheid in langlopende contracten.</p> <p>De onderliggende systematiek voor het bepalen van milieuprestaties (Bepalingsmethode, opstellen LCA's e.d.) valt buiten de scope van de Expertpool.</p> <p>Boskalis neemt deel en organiseert diverse sessies voor kennisdeling</p>		Joost van Leeuwen	Actief

Transenergy

<p>Transenergy is een onderzoeksproject vanuit de Topsector Logistiek – Programma Bouwlogistiek en mobiele werktuigen. Het doel van dit programma is om de bouwlogistiek te verduurzamen en schoner te maken, onder meer door stikstof en CO2-reductie te realiseren. In dit uitvoeringsprogramma werken bedrijven, overheden en kennisinstellingen samen aan innovaties voor een concurrerende en emissieloze logistiek. Dit gebeurt door onderzoek, kennis- en toolontwikkeling en opschaling. De route naar een zero emissie bouwplaats.</p>	<p>Opdrachtgevers Opdrachtnemers Logistieke dienstverleners Aanbieder energievoorziening en Netbeheerders ICT-platformen</p>	<p>Deelnemer gezamenlijk met Opdrachtgever gemeente Harderwijk.</p>	<p>Doelstelling onderzoek Hoofdvraag: Wat is het effect van (individuele) keuzes in het realiseren van een ZE bouwplaats, hoe komen deze keuzes tot stand en welke mogelijke keuzes zijn er? Enkele variabelen die hierbij een rol spelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Type bouwplaats en opdrachtvoorwaarden 2. Energievoorziening en mogelijkheden 3. Materieel op de bouwplaats 4. Vervoer van personeel en materiaal naar de bouwplaats <p>Boskalis heeft zich gecommitteerd voor de komende 2,5 jaar met de volgende werkzaamheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vastleggen en analyseren van laadhub en E-materieel data, wekelijks. 2. Bijwonen Consortium meetings 3. Afstemmingsoverleg use case met consortium. 4. Bijwonen workshops 5. Workshop organiseren t.b.v. kennisdeling (voorbereiding en uitvoering). 		<p>Kees de Boer Ralph van Loon</p>	<p>Actief</p>
---	--	---	--	--	--	---------------